

ХТО ПОБАЧ?

МЕРКАВАННЕ

«ЗНАЁМЦЕСЯ, АФАНАСІЙ»

Сёння ўсё больш жыхароў сталіцы вырашаецца завесці незвычайных для гараджан жывёл. Напрыклад, згадайце гісторыю з ваўком у Сухараве. Дзікая жывёла вымушана была сядзець на ланцугу ў двары аднаго з дамоў прыватнага сектара. Гаспадару жывёлы давялося заплаціць штраф за парушэнне ўмоў утрымання дзікага зверу, але ён усё ж не адмовіўся ад свайго сябра, а пабудаваў у сябе на ўчастку вальер.

Ці прыгадаем мужчыну, у якога на кватэры вылупілася гусня і які стаў выкладваць на «Ютубе» відэа пра жыццё свайго крылатага сябра...

А нядаўна ў прэсе з'явілася гісторыя пра маладога чалавека, які завёў сабе ліса і цяпер гуляе з ім па горадзе, атрымліваючы асалоду ад увагі супрацьлеглага полу. Маша, жыхарка сталіцы, любіць звяжыць для многіх людзей сабак, але завяла сабе... пітона.

Дзяўчына прызналася, што можа з'ехаць у падарожжа на доўгі тэрмін. Сабака, маўляў, будзе пакутаваць ад разлукі, а вось яе незвычайны гадаванец — наўрад ці.

— З пітонамі ўсё прасцей, — кажа гаспадыня. — Яны не патрабуюць пастаяннага кантакту, бо ў змеі не фарміруецца эмацыянальная сувязь з гаспадаром. Праўда, здаецца, што пітон прывык да майго дому, паху і хутчэй за ўсё адчувае сябе больш упэўнена ў знаёмым месцы. Ды і сама я ўжо прывязалася да яго.

Змяю Маша атрымала ў падарунак ад сябра. Папярэдні гаспадар пітона назваў яго Афанасіем. З цягам часу малады чалавек зразумеў, што больш не можа даглядаць змяю, а хацеў знайсці чалавека, якому было б цікава даглядаць паўзуна, пры гэтым больш-менш адказнага ў гэтай справе.

— Калі я першы раз убачыла Афанасія, то не магла адраваць ад яго вачэй, — успамінае дзяўчына. — Ён павольна поўзаў, і мне ўвесь час хацелася яго ўзяць і пагладзіць. Мне падабаліся яго мяккія звістыя рухі. Памятаю, як стрымлівала сябе, была вельмі асцярожная, каб не зрабіць пітону непрыемнага.

Маша ніколі не адчувала страху перад змяямі. Калі яна ў дзяцінстве першы раз дакранулася да рэптыліі, то вельмі здзівілася, бо была ўпэўнена, што яны слізкія, а аказалася — не. Пітоны — змеі неядавітыя, таму Маша часта дазваляе гадаванца «гуляць» па кватэры. Праўда, перад гэтым ёй даводзіцца затыкаць усе шчыліны, каб змяя не выпузіла наведцаў суседзяў.

Але аднойчы Афанасій усё ж напужаў сваю гаспадыню тым, што знік. Два дні Маша шукала яго. Вельмі турбавалася, што ён можа напалохаць суседзяў ці загіне ад рук людзей. Праз два дні бяглык знайшоўся сам — вылез з музычнай калонкі. З той пары Маша стараецца быць больш уважлівай падчас «прагулкі» змяі па кватэры.

Яшчэ новай гаспадыні Афанасія давялося змяніць мяню свайго гадаванца. Былы гаспадар карміў яго жывымі мышамі, і пітон хутка з імі распраўляўся. Але Машы здалася, што Афанасію мала маленькай мышкі. Справа ў тым, што пітоны растуць усё жыццё і яе гадаванец «не даганяў да нормы». І вось падчас імправізаванага палявання на больш буйную мыш тая падрапала пітону скуру, і на тым месцы расплылася вялікая гематома. Маша вельмі нервалавалася, але ўсё абыходзілася. З таго часу драпежніку падаюць размарожаных мышак. Ад гэтага лепей усім: гадаванец у бяспецы, а Машы не трэба даваць яму жывых істот штомесяц (а ў гэтым прыемнага было мала). Выдаткоўвае на ежу гаспадыня ўсяго 10-12 рублёў, гэта значна танней, чым утрымліваць кошку. Але... Мой кот мне ўсё ж мілейшы, ён і мяккі, і пушысты, і ўмее тэрапеўтычна мурлыкаць. Праўда, кожнаму сваё.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ, фота аўтара.

ЭПІДЭМІЯ АНТЫГУМАНІЗМУ

З пачаткам грыбнога сезона рэзка ўзрастае колькасць бадзяжных жывёл. Гараджане вывозяць гадаванцаў у лясны

Летась у Мінску мужчына з п'яных вачэй скінуў сабаку з балкона, пра гэта пісалі з абурэннем ледзь не ўсе сродкі масавай інфармацыі. Асуджаны пазней мінчанін прыйшоў тады дапамагчы маці сваёй жонкі з рамонтам. На вочы трапіў цешчын сабака, які не пажадаў ісці на прагулку з п'яным чалавекам — жывёлы, дарэчы, вельмі часта негатыўна рэагуюць на алкаголь. Тады абураны homo sapiens пабіў няшчасную жывёліну і выкінуў з балкона пятага паверха. Людзі, якія сталі сведкамі здарэння, пазванілі ў міліцыю. Была заведзеная крымінальная справа па частцы 1 артыкула 339-1 Крымінальнага кодэкса (жорсткае абыходжанне з жывёлай, якое выклікала гібель). Кажуць, што вінаваты раскаяўся ў судзе. Яно і вядома, мусіш каяцца, як засвеціць рэальны тэрмін. А можа, сцяміў што-небудзь пра свае паводзіны, калі абуралася ўся краіна, хацелася б верыць.

На жаль, гэта далёка не адзіны выпадак. Праз некалькі месяцаў зноў у СМІ з'явілася паведамленне, што п'яная кампанія ў Віцебску выкінула з балкона цяпер ужо трэцяга паверха шчанюка. Праўда, гэтым разам сабачка выжыў, яму дапамаглі валанцёры, з часам уладкавалі ў сям'ю.

Можна згадаць іншыя «гучныя» справы — напрыклад, калі рыбак у Чашніцкім раёне адкруціў галовы шасці птушанятам бакланаў, таму што яны перашкаджалі яму засяродзіцца на рыбнай лоўлі. А некалькі гадоў таму ў сеціве ўзнік амаль што цэлы рух, які асуджаў жорсткасць у дачыненні да дабермана Эйса. Гаспадар, які ўзяў сабаку ў прытулку, праз тыдзень адсек яму галаву, бо жывёла не выконвала санітарныя правілы паводзін. Такія прыклады можна згадаць дзясяткамі. Катоў знаходзяць з адсечанымі хвастамі і выкалатымі вачамі, сабак з адсечанымі лапамі і ўсяляк пакалечаных. На жаль, двухногіх садыстаў у грамадстве хапае. І ад іх церпяць не толькі браты нашы меншыя. Нездарма ж псіхалагі, якія спецыялізуюцца ў пытаннях хатняга гвалту, раяць дзяўчатам прыглядацца да таго, як кавалер альбо жанін паводзіць сябе з жывёламі. Праяўленне агрэсіі да бездапаможнай істоты часта сведчыць пра агрэсіўны характар у цэлым.

У нашым заканадаўстве цяпер ёсць адпаведны артыкул, па якім можна прыцягнуць да адказнасці крыводзіцеляў жывёл. І гэта апошнім часам з'явіўся робіцца. Ды і грамадства асуджае падобныя з'явы. Але ж не меншага асуджэння заслугоўвае псеўдагуманізм суайчыннікаў, якія не забіваюць, не ўсыпляюць гадаванцаў у лячэбніцах, а выкідваюць іх на вуліцы і тым самым часта асуджаюць жывую істоту на доўгія пакуты і павольную смерць. Адсюль праблема бадзяжных сабак і катоў у гарадах.

Праўда, у гарадах, асабліва вялікіх, ёсць службы, якія займаюцца адловам жывёл, размяшчэннем іх у прытулку. Больш складаная сітуацыя ў сельскай мясцовасці. Нядаўна ў адным з сельсаветаў Кобрынскага раёна расказалі, што колькасць бадзяжных сабак у вёсках шматкроць

узрасла з пачаткам грыбнога сезона.

— ?!

— Гараджане ў гэтую пару выязджаюць на ціхае паляванне, а за адно прыхопліваюць гадаванцаў, каб... выкінуць іх на ўзлеску паблізу вёсак.

А што, лета прайшло, дзеці нацешыліся катом ці сабачкам, да таго ж мілае кацяня ці шчаня, якога бралі вясной на пацеху малым, падрасло. Цяпер меншым членам сям'і трэба ў школу, дарослым на работу, выгульваць былога любімца няма каму, трэба нешта вырашаць — разважае часам гаспадар кватэры ды і жонка пагаджаецца з галавой сям'і. А калі гадаванец яшчэ робіць лужыну на падлозе альбо драпае дарагую мэблю, кіпцюрамі пакідае зацяжкі на шторах, прысуд гаспадыні адназначны: вязіце яго куды хочаце. «Везці ў лячэбніцу, трэба плаціць, час траціць, — чухае патыліцу гаспадар, ды і дзеці не хочуць усыпляць Барсіка, — а вось у наступную суботу паедзем у грыбы, туды і прыхопім. Можна, якой адзінокай бабулі прыглянецца». І з пачуццём уласнага гуманізму і выкананага перад сям'ёй абавязку гарадскія кіроўцы выкідваюць няшчасную жывёліну з машыны, часта на хаду.

Толькі ў вясковай бабулі, як правіла, ёсць свой сабака альбо кот. Да таго ж часта выкідаюць хворых жывёлін, бо лячыць — гэта ж таксама азначае дадатковыя затраты з сямейнага бюджэту. Вось летась каля вёскі Ліпава памянёнага Кобрынскага раёна ашываўся даволі вялікі сабака, потым ён адзічэў, азлобіўся з голаду і стаў душыць вясковых курэй. Праз некаторы час небарак забілі абураныя гаспадары. А цяпер, расказалі ў гэтай вёсцы, з надыходам восені павольна катуюць, значыць, падвозяць іх бессаромныя гараджане. Выкідаюць, як старую адзежку ці паламаную рэч.

Летась і аўтару гэтых радкоў давялося бачыць кацяня, якое, відавочна, толькі што выкінулі з машыны. Мы тады прыехалі на дачу ў Камянецкім маршруткай. Ад шашы трэба ісці каля трох кіламетраў. І толькі збочылі на свой паварот, як з дрэва з жаліва-немым мяўканнем спусцілася здзіўная істота. Цалкам чорнае кацяня было і не падобнае на кацяня, бо галава ў яго крыху ненатуральным

чынам аказалася вывернутая на бок. «Гэта што за чарцяня?» — здзіўлена вымавіў сын. Можна, хацелі скруціць галаву катку, ды не давялі справу да канца альбо трапіў ён галавой пад кола і цудам застаўся жывы? Адным словам, той незвычайны каток дайшоў за намі да вёскі, там яго пакінула ў сябе сям'я, у якой летам жыве малы ўнук. За год наша Чарцяня вырасла ў добрага кацяру, які выглядае страшнавата, бо бегае па вуліцы з крыху скрыўленай набок галавой. Гэтакі яшчэ пашанцавала. А колькі іх так і канае ўздоўж дарог без вады і ежы!

« Не меншага асуджэння заслугоўвае псеўдагуманізм суайчыннікаў, якія не забіваюць, не ўсыпляюць гадаванцаў у лячэбніцах, а выкідваюць іх на вуліцы і тым самым часта асуджаюць жывую істоту на доўгія пакуты і павольную смерць.

Падобных гісторый у кожнага, калі падумаць, цэлы мех. Вунь калега з Мінска ўбачыла шчанючка на запраўцы і не магла прайсці, забрала, цяпер ён жыве ў іх. А калега з Гродна падабрала сабачку, стала гуляць з ім у двары, дык што вы думаеце? Знайшліся гаспадары, казалі, што ён збег ад іх, забралі, а праз тыдзень вярнулі ёй зноў, маўляў, сікае не там, і наогул нацешыліся яны...

Ды што там гаварыць, праблемы бадзяжных жывёл ствараюць іх былыя гаспадары. На вуліцы жывёліна трапляе толькі ад некага з дому. А потым, калі выжывае, бескантрольна размнажаецца. Калі няма свядомасці, культуры, спагады ў суайчыннікаў, трэба ўстанаўліваць меры процідзеяння заканадаўча. Я лічу, што павінен быць падатак на ўтрыманне жывёл, і не сімвалічны, тады іншы падумае, заводзіць яму гадаванца ці не. Вось у Нідэрландах няма бадзяжных жывёл наогул, бо там вялікі падатак. Ну і пагалоўнае чыпанне неабходна, тады лягчэй будзе адсачыць, чый сабачка з голаду пайшоў душыць курэй у Кобрынскім раёне альбо чыё кацяня прападае ў Камянецкім.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Фота Анастасіі Юрешчука.